

Država mora zahtevati, da se duhovščina, namenjena v poljske kraje, rekrutira le iz nemških seminarov. Poljske seminare naj država zapre, s tem se najhitreje preseka ono žilo dovodnico, ki daje največ življenjskega soka poljskim rogoviležem. To, kar se sedaj dogaja na Poznanjskem, je že mala revolucija, in zoper to revolucijo mora država nastopiti z vso strogostjo.

Vsak treznomislec človek se mora zgražati nad delom onih agitatorjev, ki izkušajo zastrupiti otroško dušo že v najnežnejši dobi ter ji vcepiti mržnjo do vsake državne avtoritete, do svojih predpostavljencev in do svojih učiteljev.

In kaki bodo nasledki take odgoje? Seveda, sedanji podpihovalci ne bodo tega občutili, ker jih ne bo že davno več med živimi, a občutila bo to poznejša generacija. In država stori le svojo dolžnost, ako zatre z vso ostroostjo to nenormalno gibanje.

Štrajkajočo šolsko mladino poučujejo sedaj namesto verouka — nemščino. Želeti je le, da država ostane pri tem. Toda poudarjati moram, da mora verouk na vsak način ostati ljudskošolski predmet, a izročiti se ga mora posvetnim učiteljem. Ljudskošolsko učiteljstvo sploh je prepričano, da mora verouk ostati ljudskošolski predmet, ker je neobhodno potreben za npravstveno izobrazbo otrok, a uravnati se mora po zdravih načelih razuma.

Poljski agitatorji zahtevajo sedaj za vse šole, kjer je le količkaj poljsko govorečih otrok, pouk v verouku v poljščini. In logična posledica te zahteve je, da se bo morala, ako obvelja ta zahteva, na vseh teh šolah poljščina poučevati kot obvezni predmet, zakaj drugače se le-ti otroci ne bodo mogli privaditi poljskemu branju.

Zaradi tega bi Poljakom rastle vedno bolj greben. Končno bi njih zahteva prišla tako daleč, da bi rekli: „Ves pouk bodi poljski, nemščina ostani le predmet“. In nasledki takega pouka bi se kaj kmalu pokazali. Zakaj agitatorji velikopoljskega kraljevstva predobro vedo, da se otroci v nemških šolah navzamejo najčistejšega nemškega duha. In z nemško mislečimi Poljaki se ne doseže nikdar poljskega kraljevstva.

In ako hoče država, da dobi nemštvo krepke korenine na Poznanjskem, mora nastaviti kolikor mogoče veliko učiteljev. V nobenem razredu, kamor zahajajo poljsko govoreči otroci, ne sme presegati število učencev 50. — In za to je treba denarja in zopet denarja. A ta denar bo kaj plodonosno naložen, zakaj otroci se bodo v takih šolah naučili nemškega mišljenja. Poleg tega mora pa država tudi izboljšati gmotni položaj ljudskošolskega učiteljstva, da se bo moglo le-to popolnoma posvetiti svojemu poklicu in da bo popolnoma neodvisno v gmotnem oziru na vse strani.

Da se pa v šolah, kjer sedi v posameznih razredih do 100 otrok, ne more dognati povoljnih uspehov, je jasno kakor beli dan.

Vlada sedaj stremi le za tem, da zatre kolikor hitro mogoče takozvani šolarski štrajk. Štrajkajoče se v posameznih razredih zapira, a posebno renitentnim se bodo odvzele vse bonifikacije šolskih olajšav in vrhutega bodo primorani obiskovati eno leto dlje šolski pouk. S temi sredstvi se bo pač državi posrečilo, začasno zatreti ta štrajk, a agitatorjem s temi sredstvi ne bo izbila orožja iz rok, in ideje o bodoči veliki Poljski tudi ne spravi s sveta s temi sredstvi.

Uspeh, in sicer trajen uspeh, dožene država le tedaj, ako v bodoče nastavlja po poljskih krajih le nemško duhovščino in nemško učiteljstvo.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Učiteljsko društvo za litijski šolski okraj zboruje v nedeljo, dne 17. marca t. l., ob 1. uri popoldne v Litiji v šolskem poslopu po naslednjem vzporedu:

1. Otvoritev zborovanja po predsedniku.
2. Pomen in uporaba skioptikona; poroča in razkazuje tovariš Bernard Andoljšek, nadučitelj v Litiji.
3. Nadaljna izobrazba šoli odraslih; poroča g. Ljudevit Stiasny, c. kr. okrajni šolski nadzornik.
4. Predlogi in nasveti.

Z ozirom na zanimivost, da se bodo gospice društvenice in gospodje društveniki temeljito seznanili s pomenom in vsestransko uporabo skioptikona in čuli predavanja o nadaljni izobrazbi šoli odraslih, vabi podpisaneec v imenu društvenega odbora vse cenjene društvenice in cenjene društvenike k polnoštevilni udeležbi. Josip Zajec, t.č. predsednik.

Krško učiteljstvo priredi dne 9. t. m. ob 7. uri zvečer v telovadnici meščanske šole v Krškem roditeljski večer. Vzpored:

1. Lj. Stiasny: Potovanje v Carigrad. Poljudno-poučno, s 50 skioptičnimi slikami združeno predavanje.
2. Dr. T. Romih: O važnosti stika šole z domom.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj ima dne 19. marca t. l. ob 11. uri predpoldne v navadnih prostorih v Celju svoje redno zborovanje po nastopnem vzporedu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Društvene zadeve in nasveti. 3. Učiteljstvo in — združništvo; predava g. Fr. Jošt, ravnatelj „Združne zveze“ v Celju. 4. Iz šolske prakse. K obilni udeležbi vljudno vabi

Armin Gradišnik,
t.č. predsednik.

Književnost in umetnost.

Zvonček prinaša v 2. številki to lepo vsebino: 1. Povest o kralju Matjažu. Fr. Ločniškar. Pesem. — 2. Na Gorenjskem. Janko Leban. Pesem. — 3. Kadar dvigne glavo dan... Fran Žgur. Pesem. — 4. Povest povesti. Fr. Ločniškar. Povest. — 5. V hribih. E. Gangl. Pesem s podobo. — 6. Spoštuj prirodo! Lud. Potočnik. Povest. — 7. Dišeča vijolica. Avgustin Šabec. Poučni spis. — 8. Kristovo slovo od matere. Podoba v barvotisku. — 9. Na čakališču. Ivo Trošt. Povest s podobo. — 10. Pouk in zabava. — Zastavica v podobah. Fr. Bojec. — Otroška pesemca. K. Koriš. — Otrokom medu! — Žrtve morja. — Desna in leva roka. — Rija, raja. Iv. Kiferle. Uglasbena pesem. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega.

Posebno ukoslovje petja v ljudski šoli. Spisal H. Druzovič, uredil dr. Fr. Ilešič, rokopis prebral (glasom predgovora) ravnatelj H. Schreiner, izdala „Slovenska Šolska Matica“, natisnila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani — samo slovenska gospoda, slovenska družba, slovenska tiskarna, knjiga namenjena slovenskim učiteljem na slovenskih šolah, mi navadni ljudje jo naj tudi smatramo, sprejmemo in plačamo kot najmodernejšo slovensko knjigo — pa kaj, ko se mi vedno vsiljuje vprašanje: Je li to res slovenska knjiga? — Ali še zasluži to ime?

Gospoda moja! To je pa le preveč — tako pa vendar ne gre! Tako ne sme napredovati sicer dična „Slovenska Šolska Matica“!

Toda k stvari! — Čim večje je bilo zanimanje, ki sem z njim pričakoval to knjigo, tem večje je moje razočaranje, ko sem jo pregledal. — Gosp. pisatelj! Vaša zmožnost in Vaša spretnost je znana; pričakovali smo od Vas Vaših lastnih misli, Vašega lastnega prepričanja in vobče tega, kar ste Vi duševno prebavili, ne pa take kope tujih citatov, opazk in opomb, ki jih je samo pod črto celih 93 v 758 vrstah! Pomislite vendar: 758 vrst samih opomb!

Ako so potrebne k razumevanju tega, kar učite v knjigi, bi jih morali priklopiti tekstu, magari z drobnejim tiskom, če pa opazke niso potrebne, pa bi jih bili izpustili!

Opazke pod črto dela navadno le uredništvo, kadar ne more izpremeniti teksta. Kaj si pa naj misli čitatelj o pisatelju, ki napravi 758 vrst pod črto? Pa to naj bi še bilo, dasi je ta razvada na kvar tekstu, ker čitatelja neznansko moti. Nekaj